

Тематична рубрика: **ЕКОНОМІКА**

УДК 338.1

Строченко Н.І.

к. е. н., професор,
професор кафедри економіки та підприємництва імені професора

І. М. Брюховецького

Сумський національний аграрний університет

Strochenko Natalia

Sumy National Agrarian University

Зеленський А.С.

аспірант кафедри економіки та підприємництва імені професора

І. М. Брюховецького

Сумський національний аграрний університет

Zelenskyi Andrii

Sumy National Agrarian University

**АНАЛІЗ РЕСУРСНОГО ПОТЕНЦІАЛУ АГРАРНОГО
ПІДПРИЄМСТВА, ЯК ОСНОВА ПРИЙНЯТТЯ УПРАВЛІНСЬКИХ
РІШЕНЬ**

**ANALYSIS OF THE RESOURCE POTENTIAL OF AN AGRICULTURAL
ENTERPRISE AS A BASIS FOR ADMINISTRATION OF
ADMINISTRATIVE DECISIONS**

Авторами запропоноване власне бачення сутності поняття «ресурсний потенціал», як сукупність ресурсів, задіяних у виробничому процесі, що створюють потенціал для виробництва продукції та досягнення стратегічних цілей підприємства. Зазначено, що оптимальне використання вказаних ресурсів може забезпечити високу якість продукції, зниження витрат на

виробництво, підвищення продуктивності ресурсів і праці та збільшення прибутковості взагалі. В статті приділено увагу аналізу таких складових, як основні та оборотні засоби. В ході аналізу встановлено, що в аналізованому підприємстві значно погіршився технічний стан основних засобів, а також зменшився рівень ефективності їх використання. Відмічено, що результати аналізу є основою для прийняття управлінських рішень зі зменшення собівартості, збільшення прибутковості, підвищення ефективності використання вказаних складових ресурсного потенціалу. Розроблена модель основних напрямів впливу ефективного використання основних та оборотних фондів на конкурентоспроможність підприємства.

Ключові слова: *ресурсний потенціал, складові ресурсного потенціалу, аграрне підприємство, управлінські рішення, основні засоби, оборотні засоби, напрями впливу на конкурентоспроможність.*

Based on the study of literary sources, the authors proposed their own vision of the essence of the concept of "resource potential" as a set of resources involved in the production process, which create the potential for production of products and achievement of strategic goals of the enterprise. The article notes that land resources are the main component of resource potential for an agricultural enterprise; material resources, such as seeds, fertilizers, plant and animal protection products, etc.; technical and technological resources; labor resources; financial resources; information resources. It was concluded that the optimal use of the specified resources can ensure high product quality, reduce production costs, increase the productivity of resources and labor, and increase profitability in general. In addition, the rational use of material resources can contribute to the preservation of the environment and the sustainable development of the agro-industrial sector. The level of rational use of resources, first of all, allows you to optimize costs, reduce production costs, which in turn contributes to increasing competitiveness in the market. From the entire set of specified components of the resource potential, the article pays attention to the analysis of such components as technical resources and

material resources, which are represented by fixed assets and circulating assets. Data from one of the agricultural enterprises of the Sumy region were used for the analysis. In the course of the analysis, it was established that the technical condition of the fixed assets significantly deteriorated in the analyzed company during the period of the study, and the level of efficiency of the use of both fixed and working assets decreased. It was noted that the results of the analysis are the basis for making management decisions to reduce cost, increase profitability, increase the level of financial stability of the enterprise, reduce the risk of bankruptcy and increase the efficiency of using the specified components of the resource potential. A model of the main directions of influence of the effective use of fixed and working capital on the competitiveness of the enterprise has been developed. The main directions are: increasing productivity, reducing costs, innovations in improving the quality of fixed and working capital, and increasing flexibility.

Key words: resource potential, components of resource potential, agricultural enterprise, management decisions, fixed assets, current assets, directions of influence on competitiveness.

Постановка проблеми. Ефективна діяльність будь-якого підприємства, в тому числі й аграрного, залежить від забезпеченості ресурсами та збалансованості складових ресурсного потенціалу. Тому важливе значення для підвищення ефективності діяльності має урозуміння сутності ресурсного потенціалу та його елементів. Для виживання підприємства в нестабільних ринкових умовах слід постійно здійснювати аналіз рівня забезпеченості та рівня використання складових елементів ресурсного потенціалу та оцінювати ресурсний потенціал в цілому, що дасть можливість віднайти напрями розвитку підприємства та підвищення ефективності його діяльності.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Вивченню сутності ресурсного потенціалу та структури його складових присвячені праці багатьох вчених, зокрема: Матковський П. та ін. [6], Сас Л.С. та ін. [7], Смолич Д.В. та ін. [8], Степаненко С. В. [9]. Такі вчені, як Бойківська Г.М. [1], Гладій М.В. [2],

Ковальова О.М. та ін. [4] присвятили свої праці вивченню сутності виробничого потенціалу, як головної складової ресурсного потенціалу підприємства, що займається виробничою діяльністю, до яких відносяться і аграрні підприємства. На основі вивчення праць робимо висновок, що незбалансованість складових ресурсного потенціалу призводить до погіршення стану підприємства та зменшення його прибутковості. Так, в праці [5] відмічено, що орієнтація інвестиційної діяльності на галузь рослинництва і відсутність інвестицій в галузь тваринництва призвели до розбалансування галузі сільського господарства, в результаті чого з'явилося багато проблем, зокрема відбулося значне скорочення поголів'я худоби, що призвело до недостатнього рівня забезпеченості продуктами харчування, особливо продуктами галузі тваринництва. Про зниження ефективності в галузі тваринництва через незбалансованість складових ресурсного потенціалу аграрної галузі також йдеться в праці [3].

В праці [9] найважливішим елементом ресурсного потенціалу визнано земельні ресурси, однак, при цьому відмічено, що має бути оптимальне співвідношення між окремими складовими ресурсного потенціалу, оскільки в іншому випадку спрацьовує закон спадної віддачі. Також з'явилися публікації, присвячені негативному впливу сільського господарства на екологічну ситуацію та на стан здоров'я населення [11, 12]. Стаття [7] присвячена впливу чинників зовнішнього середовища на стан ресурсного потенціалу підприємства.

Таким чином, для формування оптимальної структури ресурсного потенціалу та пошуку напрямів підвищення ефективності діяльності підприємства слід постійно здійснювати аналіз та оцінку ресурсного потенціалу та його складових, про що йдеться в праці [10] і чому присвячена дана стаття.

Постановка завдання. Метою дослідження в даній статті є здійснення аналізу ресурсного потенціалу аграрного підприємства, як основи для прийняття управлінських рішень з метою формування напрямів підвищення ефективності використання ресурсного потенціалу.

Виклад основного матеріалу дослідження. Для проведення аналізу ресурсного потенціалу слід урозуміти його сутність, як економічної категорії, визначитися з основними його складовими, що формують структуру ресурсного потенціалу.

Численні праці науковців присвячені трактуванню сутності категорії «виробничий потенціал». Визначення ресурсного потенціалу у працях вчених представлено в таблиці 1.

Таблиця 1

Наукове трактування категорії «ресурсний потенціал»

Автори	Визначення
Степаненко С.В. [9]	сукупність ресурсів, що може бути залучена у виробничі процеси за наявних технологій і соціально-економічних відносин з метою реалізації тактичної мети отримання максимального прибутку підприємством в рамках стратегії підтримання екологічного балансу навколишнього середовища та розбудови механізмів гармонізації соціальних відносин.
Бойківська Г.М. [1]	здатність підприємства виробляти продукцію в необхідному обсязі, певного технічного рівня, складу та якості для досягнення своєї місії та цілей у відповідності до його стратегії.
Гладій М.В. [2]	сукупна інтегральна продуктивність промислових і природних засобів виробництва, а також трудових ресурсів, які відображаються показниками виходу валової та товарної продукції на одиницю земельної площі.
Смолич Д.В., Тимошук І.В. [8]	система наявних ресурсів підприємства, а також тих, які можна залучити, з урахуванням вимог зовнішнього середовища в майбутньому та спроможності підприємства мобілізувати їх у потрібний момент для забезпечення його економічного зростання, зокрема у складних економічних умовах.

Джерело: складено авторами на основі [1, 2, 8, 9]

На основі вивчення трактувань вчених під ресурсним потенціалом розуміємо сукупність ресурсів, задіяних у виробничому процесі, що створюють потенціал для виробництва продукції та досягнення стратегічних цілей підприємства.

Для аграрного підприємства основними складовим ресурсного потенціалу є земельні ресурси; матеріальні ресурси, такі як насіння, добрива, засоби захисту рослин та тварин та ін.; техніко-технологічні ресурси; трудові ресурси; фінансові ресурси; інформаційні ресурси.

Оптимальне використання вказаних ресурсів може забезпечити високу якість продукції, зниження витрат на виробництво, підвищення продуктивності ресурсів і праці та збільшення прибутковості взагалі. Крім того, раціональне

використання матеріальних ресурсів може сприяти збереження навколишнього середовища та сталому розвитку агропромислового сектору. Рівень раціонального використання ресурсів перш за все дозволяє оптимізувати витрати, зменшити виробничі витрати, що в свою чергу сприяє збільшенню конкурентоспроможності на ринку.

Зосередимо увагу в даній статті на аналізі таких складових ресурсного потенціалу, як технічні ресурси та матеріальні ресурси, які представлені основними засобами та оборотними засобами. Нами використано дані одного з аграрних підприємств Сумської області.

Основні засоби, як частина матеріальних активів аграрного підприємства, мають здатність впливати на його конкурентоспроможність, а тому аналіз динаміки і структури основних фондів є невід’ємною складовою забезпечення ефективності діяльності підприємства. Дані про динаміку відносних показників руху і якісного стану основних засобів відображена в таблиці 2.

Таблиця 2

Показники стану та руху основних виробничих засобів

Показники	2021 р.	2022 р.	2023 р.	Відхилення 2023 р. від 2021 р., ± п.п.
Коефіцієнт надходження	0,119	0,024	0,000	-0,119
Коефіцієнт вибуття	0,017	0,004	0,001	-0,016
Коефіцієнт динаміки	1,110	1,02	0,999	-0,111
Коефіцієнт заміни	7,82	5,73	0,10	-7,72
Коефіцієнт приросту	0,111	0,021	-0,001	-0,110
Коефіцієнт зносу на початок року	0,376	0,431	0,519	+0,143
Коефіцієнт зносу на кінець року	0,431	0,519	0,605	+0,174
Коефіцієнт придатності на початок року	0,624	0,569	0,481	-0,143
Коефіцієнт придатності на кінець року	0,569	0,481	0,395	-0,174

Джерело: розраховано авторами на основі даних звітності підприємства.

З таблиці 2 видно, що найактивніше оновлення і якісне покращення структури і фізичного стану основних засобів відмічається в 2021 році – базовому році періоду дослідження, коли підприємство нарощувало виробничі потужності для перспективного розвитку підприємницької діяльності, а саме: коефіцієнт

надходження становить в 2021 році 0,119, тоді як в 2023 – 0; коефіцієнт динаміки був також найвищим; коефіцієнт заміни і приросту в базовому періоді в десятки разів перевищують звітний період; коефіцієнти зношеності в 2023 році суттєво перевищують якісні показники базового, 2021 року.

Таким чином, проведений аналіз показників стану та руху основних виробничих засобів показав, що основні засоби є застарілими і потребують значного оновлення в аналізованому аграрному підприємстві.

Досягнення в управлінні основними засобами визначаються через показники ефективності: фондівіддачу, фондомісткість, рентабельність, норму прибутку та інші, які відображені в таблиці 3.

Таблиця 3

Динаміка показників ефективності використання основних засобів

Показники	2021 р.	2022 р.	2023 р.	Відхилення 2023 р. від 2021 р., ±	
				Абсолютне, одиниць	Відносне, %
Середньорічна вартість основних виробничих фондів, тис. грн.	166079	176572	178389	+12310	+7,4
Вироблено товарної продукції на 100 грн. ОВФ, грн.	60,5	60,4	45,4	-15,1	-25,0
Фондовіддача, грн. на 100 грн.	12,8	11,0	6,2	-6,6	-51,6
Фондомісткість	7,8	9,1	16,1	+8,3	+106,8
Рентабельність, %	30,2	6,5	6,6	-23,6 п.п.	
Норма прибутку, %	25,7	5,5	5,7	-20,0 п.п.	

Джерело: розраховано авторами на основі даних звітності підприємства.

Дані таблиці 3 засвідчують, що при зростанні середньорічної вартості основних виробничих засобів, рівень ефективності їх використання суттєво знизився. Виробництво валової і товарної продукції в розрахунку на 100 грн. основних виробничих засобів зменшилась в 2023 році в порівнянні з 2021 роком відповідно на 51,6 та 25,0 %, а фондомісткість виробленої продукції зросла на 8,3 грн. в розрахунку на кожну гривню виробленої продукції в порівняльних цінах. Рівень рентабельності, як синтетичний показник

прибутковості підтверджує суттєве зниження ефективності використання основних засобів.

Наступна важлива складова ресурсного потенціалу аграрного підприємства – це матеріальні ресурси, які представлені оборотними фондами.

Оборотні фонди, як вагома складова матеріальної бази підприємства, відіграють важливу роль в формуванні конкурентних позицій підприємства як на товарному, так і фінансовому ринках. Ефективне управління оборотними фондами дозволяє зменшити ризики та забезпечити гнучкість у реагуванні на зміни на ринку, що створює конкурентні переваги в аграрному бізнесі.

Динаміка показників ефективності використання оборотних фондів представлено в таблиці 4.

Таблиця 4

Динаміка і ефективність використання оборотних фондів

Показники	2021 р.	2022 р.	2023 р.	Відхилення 2023 р. від 2021 р., ±	
				Абсолютне, одиниць	Відносне, %
Середньорічна вартість оборотних фондів, тис. грн.	28930	31383	27480	-1450	-5,0
Сума товарообігу, тис. грн.	104261	108791	84714	-19547	-18,7
Коефіцієнт оборотності оборотних фондів, рази	3,60	3,47	3,08	-0,52	-14,4
Тривалість 1 обороту, днів	101,4	105,2	118,5	+17,1	+16,9
Коефіцієнт закріплення оборотних фондів	0,28	0,29	0,32	+0,04	+14,3
Норма прибутку, %	25,7	5,5	5,7	-20,0 п.п.	
Рентабельність оборотних фондів, % (від валового прибутку)	194,3	51,0	30,2	-164,1 п.п.	
Рентабельність оборотних фондів, % (від чистого прибутку)	173,5	36,4	42,9	-130,6 п.п.	
Сума одностороннього обороту, тис. грн.	285,6	298,1	232,1	-53,5	-18,7
Зміна (±) тривалості 1 обороту, днів	x	+3,8	+13,3	+17,1	x
Вивільнено (-), додатково залучено (+) фондів в 1 оборот, тис. грн.	x	+1132,8	+3086,9	+3968,9	x

Джерело: розраховано авторами на основі даних звітності підприємства.

Основними факторними показниками, які визначають рівень ефективності використання оборотних фондів є їх середньорічна вартість, використовувана в забезпеченні кругообороту капіталу і суми самого товарообороту. Ці фактори спричиняють протинаправлену дію, при зменшенні темпів росту обох чинників, при переважаючому темпі позитивного чинника рівень ефективності використання оборотних фондів знижується.

Як бачимо з таблиці 4, за звітний період зменшилася середньорічна вартість оборотних засобів, сума товарообороту, коефіцієнт оборотності. Сума однократного обороту знизилась на 18,7 % і сповільнилась швидкість обороту, що привело до додаткового залучення в оборот ресурсів на 3086,9 тис. грн. більше в 2023 році в порівнянні з 2022 роком та 3968,9 тис. грн. в порівнянні з 2021 роком. Рентабельність оборотних фондів в розрахунку від чистого прибутку зменшилась на 130,6 п.п., а від валового – на 164,1 п.п.

Таким чином проведений аналіз свідчить про значення зменшення ефективності використання оборотних засобів даного аграрного підприємства. На основі проведеного аналізу використання таких складових ресурсного потенціалу, як основні та оборотні фонди, слід розробляти управлінські рішення з підвищення ефективності їх використання.

Управління і забезпечення раціональної структури основних фондів дозволяє підприємству забезпечити підвищення ефективності виробництва продукції, зокрема: збільшення продуктивності праці та інших ресурсів, зменшення собівартості продукції, економію часу, паливо-мастильних та інших матеріалів.

Управління оборотними фондами забезпечує безперервність виробництва, вчасну доставку запасів матеріальних цінностей і послуг, а також уникнути необхідності зайвих позик або реалізації активів у кризових ситуаціях. Що, в кінцевому випадку, призводить до зменшення собівартості, збільшення прибутковості, підвищення рівня фінансової стійкості підприємства та зменшення ризиків банкрутства.

В свою чергу, підвищення ефективності використання основних та оборотних засобів аграрного підприємства може також позитивно впливати на конкурентоспроможність аграрного підприємства в декількох напрямках, що представлено в таблиці 5.

Таблиця 5

Напрями впливу ефективного використання основних та оборотних фондів на конкурентоспроможність підприємства

Напрямок дії фактору	Вид ресурсів	Зміст ефекту
Підвищення продуктивності	Основні фонди	Оптимізація використання машин і обладнання сприяє збільшенню обсягів виробництва при незмінних витратах, або їх зменшенню.
	Оборотні фонди	Оптимізація складу оборотних фондів зменшує потребу в обігових коштах при одночасному забезпеченні потреби в матеріальних ресурсах.
Зниження витрат	Основні фонди	Ефективне управління динамікою заміни основних фондів дозволяє зменшенню витрат на обслуговування, ремонт, заміну обладнання, приводить до економії енерговитрат (сприяє ресурсозбереженню).
	Оборотні фонди	Ефективне управління призводить до зменшення потреби в обігових засобах та, відповідно, до зменшення собівартості.
Інновації в підвищення якості фондів	Основні фонди	Інвестиції в розвиток нових технологій і обладнання сприяють підвищенню продуктивності праці та ресурсів, економії матеріалів та часу.
	Оборотні фонди	Підвищення якості оборотних фондів сприяє покращенню якості продукції, прискоренню оборотності оборотних фондів, задоволенню потреб ринку по якості.
Збільшення гнучкості	Основні, оборотні фонди	Використання різних типів основних засобів може допомогти підприємству адаптуватися до зміни ринкових умов та вимог споживачів

Джерело: власна розробка авторів.

Таким чином, впровадження управлінських рішень на основі детального аналізу використання основних та оборотних засобів, як складових ресурсного потенціалу, здатне значно підвищити ефективність використання ресурсного потенціалу в цілому.

Висновки. Таким чином, ресурсний потенціал є основою діяльності будь-якого підприємства, в тому числі й аграрного. Для достатнього рівня забезпеченості підприємства всіма складовими ресурсного потенціалу та

підтримання їх у належному стані слід постійно здійснювати аналіз ресурсного потенціалу в цілому та окремо аналіз використання його складових. В процесі такого аналізу можна виявити невикористані резерви, які можуть стати чинниками успіху підприємства в майбутньому. На основі аналізу також слід розробити управлінські рішення, необхідні для підвищення ефективності використання ресурсного потенціалу в цілому та всіх його окремих складових.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. Бойківська Г.М. Теоретичні засади формування та використання виробничого потенціалу підприємств. *Економіка і суспільство*. 2016. Випуск 3. С. 140-146. URL : https://economyandsociety.in.ua/journals/3_ukr/25.pdf (дата звернення: 25.09.2024)
2. Гладій М.В. Використання виробничо-ресурсного потенціалу аграрного сектора економіки України: монографія. Львів: ІРД НАН України, 1998. 294 с.
3. Ковальова О. М. Економічна ефективність виробництва продукції тваринництва та напрямки її підвищення в Україні. *Технології XXI сторіччя : збірник тез за матеріалами 25-ої Міжнародної науково-практичної конференції*, (15-20 вересня 2019 р.). Суми : СНАУ, 2019. Ч. 2. С. 73-76.
4. Ковальова О.М., Дегтярь Н.В., Рахматоль О.О., Виробничий потенціал промислового підприємства: сутність та напрями підвищення ефективності використання. *Modern movement of science: Матеріали XV Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції* 1(м. Дніпро, 19-20 жовтня 2023 року). м. Дніпро, 2023. С.273-276
5. Ковальова О.М., Ралкова К.С. Сучасний стан та проблеми галузі сільського господарства України. *Інфраструктура ринку*. 2021. Вип. 51. С.59-65. DOI: <https://doi.org/10.32843/infrastructure51-9> (дата звернення 27.09.2024р.)
6. Матковський П., Сас Л., Дожук Д. Ресурсний потенціал сільськогосподарських підприємств карпатського регіону: організаційно-

економічний аспект. *Цифрова економіка та економічна безпека*. 2023. Вип. 7. С. 71–74.

7. Сас Л.С., Каліцун Ю.Є. Ресурсний потенціал сільськогосподарських підприємств у контексті діагностики зовнішнього середовища їхнього функціонування. *Актуальні проблеми розвитку економіки регіону*. 2023. Вип 19. Т.1. С.212-218.

8. Смолич Д.В., Тимошук І.В. Ресурсний потенціал підприємства: сутність, складові та модель управління в сучасних умовах господарювання. *Економічний простір*. 2020. № 153. С.75-82

9. Степаненко С. В. Ресурсний потенціал аграрних підприємств: елементи та особливості їх поєднання в сучасних умовах. *Ефективна економіка*. 2022. № 2. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=10039> (дата звернення: 25.09.2024).

10. Строченко Н.І., Ковальова О.М. Формування напрямів підвищення ефективності використання ресурсного потенціалу на основі його оцінки. *Приазовський економічний вісник*. 2023. Вип. 2(34). С.42-49. DOI: http://pev.kpu.zp.ua/journals/2023/2_34_ukr/10.pdf (дата звернення: 25.09.2024)

11. Mishenin Y., Koblianska I., Yarova I., Kovalova O., Bashlai S. (2023) Food security, human health, and economy: a holistic approach to sustainable regulation. *Agricultural and Resource Economics*. Vol.9. No.4. Pp.50–78. URL : <https://are-journal.com/are/article/view/752> (дата звернення: 27.09.2024)

12. Mishenin Ye.V., Koblianska I.I., Yarova I. Ye., Kovalova O.M., Klochko T.A. (2022). Operationalizing the Sustainable Fertilizer Management Global Initiative at National Level: A Conceptual Framework. *Scientific Horizons*, Vol. 3. P. 76-88. URL : <https://sciencehorizon.com.ua/en/journals/tom-25-2-2022/realizatsiya-globalnoyi-initsiativi-z-upravlinnya-dobrivami-na-natsionalnomu-rivni-kontseptualni-zasadi> (дата звернення: 27.09.2024)

REFERENCES:

1. Boikivska H.M.(2016) Teoretychni zasady formuvannia ta vykorystannia vyrobnychoho potentsialu pidpriemstv [Theoretical principles of formation and use of production potential of enterprises]. *Ekonomika i suspilstvo -Economy and society*. vol. 3, pp. 140-146. Available at: https://economyandsociety.in.ua/journals/3_ukr/25.pdf (accessed September 25, 2024)
2. Hladii M.V. (1998) *Vykorystannia vyrobnycho-resursnoho potentsialu ahrarnoho sektora ekonomiky Ukrainy: monohrafiia*. [Use of the production and resource potential of the agrarian sector of the economy of Ukraine]. Lviv: IRD NAN Ukrainy, 204 p. (in Ukrainian)
3. Kovalova O. M. (2019) Ekonomichna efektyvnist vyrobnytstva produktsii tvarynnytstva ta napriamky yii pidvyshchennia v Ukraini [Economic efficiency of livestock production and directions for its improvement in Ukraine]. *Tekhnolohii XXI storichchia* : zbirnyk tez za materialamy 25-oi Mizhnarodnoi naukovo-praktychnoi konferentsii, (September 15-20, 2019). Sumy : SNAU, 2019. Part 2. P. 73-76.
4. Kovalova O.M., Dehtiar N.V., Rakhmatol O.O. (2023) Vyrobnychyi potentsial promyslovoho pidpriemstva: sutnist ta napriamy pidvyshchennia efektyvnosti vykorystannia [Production potential of an industrial enterprise: the essence and directions of increasing the efficiency of use]. *Modern movement of science: Materials of the XV International Scientific and Practical Internet Conference 1* (Dnipro, October 19-20, 2023). Dnipro, 2023. P.273-276
5. Kovalova O.M., Ralkova K.S. (2021) Suchasnyi stan ta problemy haluzi silskoho hospodarstva Ukrainy [The current state and problems of the agricultural sector of Ukraine]. *Infrastruktura rynku - Market infrastruktur*. Vol. 51. P.59-65. DOI: <https://doi.org/10.32843/infrastruct51-9> (accessed September 27, 2024)
6. Matkovskiy P., Sas L., Dozhuk D. (2023) Resursnyi potentsial silskohospodarskykh pidpriemstv karpatskoho rehionu: orhanizatsiino-ekonomichnyi aspekt [Resource potential of agricultural enterprises of the Carpathian region: organizational and economic aspect]. *Tsyfrova ekonomika ta*

ekonomichna bezpeka – Digital economy and economic security, vol. 7, pp. 71–74.
(in Ukrainian)

7. Sas L.S., Kalitsun Yu.Ye. (2023) Resursnyi potentsial silskohospodarskykh pidpryiemstv u konteksti diahnostyky zovnishnoho seredovyshcha yikhnoho funktsionuvannia [Resource potential of agricultural enterprises in the context of diagnostics of the external environment of their functioning]. *Aktualni problemy rozvytku ekonomiky rehionu - Actual problems of the development of the economy of the region*. Issue 19. T.1. P.212-218.

8. Smolych D.V. (2020) Tymoshchuk I.V. Resursnyi potentsial pidpryiemstva: sutnist, skladovi ta model upravlinnia v suchasnykh umovakh hospodariuvannia [Resource potential of the enterprise: essence, components and management model in modern economic conditions]. *Ekonomichnyi prostir - Economic space*. 2020. No. 153. P.75-82.

9. Stepanenko S. V. (2022) Resursnyj potencial aghrarnykh pidpryiemstv: elementy ta osoblyvosti jikh pojednannja v suchasnykh umovakh [Resource potential of agricultural enterprises: elements and features of their combination in modern conditions]. *Efektivna ekonomika [Efficient economy]*. (electronic journal), vol. 2, Available at: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=10039> (accessed 25 September 2024).

10. Strochenko N.I., Kovalova O.M. (2023) Formuvannia napriamiv pidvyshchennia efektyvnosti vykorystannia resursnoho potentsialu na osnovi yoho otsinky [Formation of directions for increasing the efficiency of the use of resource potential based on its assessment]. *Pryazovskyi ekonomichnyi visnyk - Priazov Economic Herald*. Issue 2(34). P.42-49. Available at: http://pev.kpu.zp.ua/journals/2023/2_34_ukr/10.pdf (accessed 25 September 2024).

11. Mishenin Y., Koblianska I., Yarova I., Kovalova O., Bashlai S. (2023) Food security, human health, and economy: a holistic approach to sustainable regulation. *Agricultural and Resource Economics*. Vol.9. No.4. Pp.50–78. URL : <https://are-journal.com/are/article/view/752> (дата звернення: 27.09.2024)

12. Mishenin Ye.V., Koblianska I.I., Yarova I. Ye., Kovalova O.M., Klochko T.A. (2022). Operationalizing the Sustainable Fertilizer Management Global Initiative at National Level: A Conceptual Framework. *Scientific Horizons*, Vol. 3. P. 76-88. URL : <https://sciencehorizon.com.ua/en/journals/tom-25-2-2022/realizatsiya-globalnoyi-initsiativi-z-upravlinnya-dobrivami-na-natsionalnomu-rivni-kontseptualni-zasadi> (дата звернення: 27.09.2024)